

Інформаційний випуск громадської організації АВТОСОЮЗ

Юридичний лікбез

для водіїв

Права водіїв

Більшість з водіїв, зіткнувшись з порушенням своїх прав з боку працівників ГАї ніколи не сперечаються, є думка, що так буде дешевше та менш клопітно. Якщо виникають боязкі спроби заперечувати, то вони, як правило, стикаються з завченими ссилками, приказами, відпрацюваннями, розпорядженнями та т.п.. Але ж усе це, у своїй більшості, призначено для внутрішнього користування і застосовувати їх всупереч Законам, які регулюють взаємовідносини з громадянами та закріплюють права громадян протизаконно. Про існування приказів, розпоряджень і т.п. водій не може та не повинен знати. Тим паче не повинен їх виконувати. Уявіть на секунду, міністр видав указ, що водій повинен гопак танцювати після зупинки його працівником ГАї. Нісенітниця? Отож! Але ж усі ми подібні нісенітниці покійно виконуємо і навіть не замислюємося про їх законність, коли нас безпідставно зупиняє інспектор і вимагає документи, а там як повезе... Але як правило не везе інспектору.

Чи є хоча б один нормативний акт, в якому б в повному об'ємі були освітлені права водія? ЙОГО НЕМАЄ! Навіть ЗУ «Про дорожній рух» не дає відповідей на усі запитання, однак при цьому кожна дія суб'єкта владних повноважень чітко прописана. Це нас відрізняє від них. Головна різниця в тому, що нам дозволено все, що не заборонено, а їм заборонено усе, що не дозволено. Різницю відчуваєте?

В теперішній час питання про захист особистих прав громадян в взаємовідносинах з адмінорганами стоїть дуже гостро. Навіть, кожний може відчути якусь невпевненість при зіткненні з представниками влади, якусь «розмитість» меж їх дій. Разом з тим, в умовах демократичної держави, досить чітко визначені межі адміністративної влади, яка представлена різноманітними органами (інспекціями, комісіями, Посадовими особами), які є інструментом державного управління. Усі дії суб'єктів держуправління не можуть суперечити вимогам Закону і повністю направлені на його виконання. Усі видавані адмінорганами акти управління (прикази, інструкції, розпорядження і т.п.) підзаконні - вони уточнюють, деталізують використання Закону для конкретних обставин або даної управлінської ланки, але не можуть підмінити Закон або тим паче йому суперечити.

Усі владні повноваження реалізуються людьми – посадовими особами. Їх виконання - процес вольовий, якій може здійснюватися як правомірно, так і з відхиленнями, що перш за все залежить від представника влади, його компетенції, професіоналізму, опиту, освіти, правової і елементарної культури. Нажаль саме з цими якостями у представників влади виникає проблема.

Заступання на посаду надає особі визначені повноваження по розпорядженню іншими людьми, дає можливість отримувати різноманітні блага, що в кінцевім підсумки багатократно посилює індивідуальну владну волю у всіх її проявленнях, в тому числі і негативних. У таких людей державні задачі використовуються в особистих інтересах і воля держави стає особистою, яка задає тон державній, спрямовуючи її по неправомірному, а інколи і злочинному шляху – зловживання владою.

Цьому сприяє цілий ряд факторів: можливість опертися на особистий бюрократичний апарат, розпорядження засобами примусу при слабкій або повній відсутності контролю, володіння інформацією та можливість її безкарного заховання. Все це прекрасно розвивається на тлі правової неписьменності громадян, нечисленної судової практики і далеким від досконалості законодавством. Але проте за свої права можна і потрібно боротися. Для цього є маса законних способів і засобів, які при широкому і масовому вживанні зведуть до мінімуму всілякі порушення і зловживання, які ми відчуваємо на кожному кроці. Механізм зловживань стійкий лише в разі пасивності тих осіб, чий права порушуються.

Завданням ОО «Автосоюз» і форуму «Юридичний лікбез для водіїв» роз'яснити одному з найширших кругів громадян - водіям – їх права і розкрити механізми захисту від незаконних дій суб'єктів владних повноважень.

Олександр Короба

Правила спілкування з інспектором ДАІ

У зв'язку з тим, що почастишали випадки порушення інспекторами ДАІ вимог законів України, що регламентують їхню роботу під час спілкування з водіями, ситуація вимагає від останніх запам'ятати нескладні правила поведінки на випадок, коли Ви залишилися віч-на-віч з озброєною людиною без здорового глузду та такою, що відкрито порушує Конституцію України та Закон «Про міліцію».

1. Ніколи не виходьте з машини, це Ваше законне право, зафіксуйте двері так, щоб їх не можна було відчинити ззовні.
2. З самого початку спілкування запросить у інспектора службове посвідчення і запишіть його данні.
3. У будь-якому разі фіксуйте Ваше спілкування на відео
4. У разі, коли поведінка інспектора має явно неадекватний характер, якщо Ви відчуваєте загрозу особистій безпеці, - обов'язково зателефонуйте родичам, друзям, не соромтеся потурбувати працівників з «Гарячої лінії» ДАІ, наберіть телефон «102». Запам'ятайте прізвище співрозмовника та запитайте, чи фіксується Ваша розмова технічними засобами.
5. Якщо Ви маєте сумнів у правомірності дій інспектора, – заявіть клопотання про перенос розгляду адміністративної справи на три доби у зв'язку із необхідністю отримання Вами правової допомоги, що гарантується Вам Конституцією України. Про це обов'язково зробить запис в протоколі в графі «Пояснення». Якщо інспектор відмовить в задоволенні цього клопотання, то цим самим він порушить ст. 268 КУпАП, що надасть вам змогу у подальшому оскаржити його дії у суді.

Шановні водії. Одночасно із виходом нашого випуску розпочинають роботу телефони інформаційного центру громадської організації «Автосоюз» та інтернет-товариства «Юридичний лікбез для водіїв». У Вас є можливість звернутися з питаннями, які Вас цікавлять, з'ясувати порядок своїх дій у тому чи іншому випадку, отримати консультацію зі складання позову або скарги, дізнатися про телефони органів, що контролюють дії ДАІ.

Ми надамо Вам «швидку інформаційну допомогу» на дорозі.

**МТС - 0958370151, 099-077-86-56, 0959109815,
0993608473**

Київстар - 098-553-48-42, 0963803754

Увага! Збережіть всі номери. Телефонуйте на будь-який вільний номер. Послугу надається безкоштовно, вартість дзвінків – згідно тарифів Вашого оператора. Доступ на сайт та до файлового архіву безкоштовний.

Символ сайту - їжачок.

Він єднає всіх, хто за кермом.

Він об'єднує тих, хто читає і підтримує наш форум "Юридичний лікбез".

Він поєднує тих, хто готовий допомогти товаришу - автомобілісту проти свавілля на дорогах.

vzjatkamnet.at.ua

Тема пияцтва за кермом - одна з тих небагатьох тем, які викликають абсолютно однозначну реакцію. Пам'ятаєте плакати з радянського минулого? «П'яний за кермом - злочинець». Це дійсно так, і мені підсвідомо хочеться погодитися з тим, хто пропонує за пияцтво збільшити штрафи в разі, позбавляти автомобіля або, наприклад, розстрілювати на місці. Але таке каральне вирішення цієї проблеми має і побічний результат. Тому що відкриває воістину необмежені можливості «перевертням у погонах» для корупції. Разом зі зростанням штрафів пропорційно збільшилися і їх апетити. Стаття 130 КУпАП, враховуючи правову неграмотність водіїв, представляє для них золоту жилу. Частина водіїв живе у вигаданому світі, де працівник ДАІ - добрий дядя Ст'юпа-міліціонер, який ночами не спить, турбуючись про безпеку дорожнього руху, а коли бачить порушення - не може стримати сліз від побаченого. Можливо, такі люди дійсно працюють в ДАІ, хоча, навіть друкуючи ці рядки, я не можу стримати саркастичну посмішку. Але більшість з них - мисливці, мета яких - гроші, а ми для них - дичина. Що ж варто знати водієві, щоб не стати легкою здобиччю?

Перш за все, треба чітко розуміти, що **ст.19 Конституції України** говорить:

«Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, Відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи ДЕРЖАВНОЇ влади та органи місцевого самоврядування, а також їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачений Конституцією та законами України».

Іншими словами, основна різниця між інспектором ДАІ і водієм полягає в тому, що інспектор може робити тільки те, що накаже йому робити закон. Водій же має право робити все те, що прямо не заборонено йому законом, і ніхто не може змусити його робити щось, не передбачене законодавством.

Що ж регламентує дії інспектора ДАІ в тому випадку, якщо йому здалося, що водій перебуває в стані сп'яніння? Такими документами є КУпАП (ст. 266), постанова КМУ № 1103 від 17.12.2008 року та спільний Наказ МВС і МОЗ № 400/666. У разі виявлення інспектором ДАІ у водія ознак алкогольного сп'яніння - він зобов'язаний провести процедуру огляду **на місці зупинки** з використанням спеціальних технічних засобів у присутності двох свідків. Процедура чітко вказує на те, що спочатку огляд проводиться на місці і лише у разі вашого незгоди проходить такий огляд чи незгоди з його результатами, інспектор може запропонувати вам пройти перевірку в лікарні. Таким чином, поки ви не відмовилися подути в алкотестер у присутності двох свідків, ДАІшник не може вас повести в лікарню або скласти протокол «за відмову від огляду». При цьому не варто боятися алкотестерів. Міністерство внутрішніх справ своїм наказом № 33 від 1 березня 2010 року затвердив Перелік технічних засобів, що використовуються в підрозділах Державтоінспекції МВС. Перелік включає в тому числі й технічні засоби для огляду водіїв з метою виявлення алкогольного сп'яніння. Це «AlcoQuant 6020», «Alcotest 6510», «Alcotest 6810», «Alcotest 7410 Plus com» і «Алконт 01». Всілякі трубочки - поза законом. Але, що найбільш важливо, ви не зобов'язані дати трубку до факту складання інспектором ДАІ направлення на медичний огляд, де вказується номер протоколу. Тобто, перед тим, як вас «продути», ДАІшник **зобов'язаний** скласти протокол і направлення, де вказати дату і час зупинки і виявлені ознаки сп'яніння. Крім цього, робити все це інспектор повинен у присутності двох свідків, причому згідно з наказом МВС № 77 і до вищезгаданого наказу МВС/МОЗ № 400/666, ними не можуть бути працівники міліції (будь-які) або ж особи, щодо яких є сумніви щодо їх об'єктивності. Якщо ж у присутності двох сторонніх громадян ДАІшник почне «парити», що людина «п'яна», а насправді він абсолютно нормально виглядає і чітко говорить, то, безумовно, свідки це побачать і відобразять у протоколі. Знаючи це, інспектора **ніколи** не складають протоколів і направлень до проведення процедури. Згода водія проходить огляд без попереднього складення документів - фатальна помилка. Таким чином, змушуючи ДАІшників складати протокол до експертизи, ми на 90% ліквідуємо факти «розводів». Звернемо увагу, що відповідно до бланка протоколу, в ньому вказуються результати огляду в незалежності від того, які вони - негативні або позитивні. Природно, що, якщо інспектор напише спочатку «ознаки сп'яніння», а тест покаже 0 проміле, то потім почнеться дуже жорстке розслідування. Тому кожен раз вимагайте складання протоколу до того, як вас повели на експертизу.

Не буде зайвим ще раз нагадати нехитрі правила поведінки, що допоможуть правильно пройти тест та не стати „розведеним” інспектором. Оскільки корінець роздрукованого чеку – результату тестування є підставою для притягнення водія до адміністративної відповідальності, у разі якщо у крові виявлено пари алкоголю, прошу звернути особливу увагу на приклади „введення в оману” принтера.

Отже:

1. На початку процедури тестування запропонуйте інспекторові ДАІ ознайомити Вас із інструкцією з експлуатації алкометра. Щонайменше, Ви повинні дізнатися про припустиму похибку і особливості відбору проби повітря.
2. Як правило, припустима похибка знаходиться у межах $\pm 0,05$ проміле. Це значить, що за перевищення „порогу тверезості” можна вважати лише показ алкометра – 0,25 проміле або вище. Пильнуйте за тим, щоб відомості про „паспортну” похибку алкометра було внесено до протоколу.
3. Уважно стежте за одиницями виміру. Нормативні документи дозволяють використання лише однієї з них – г/л – грам алкоголю на один літр рідини в організмі.
4. В інструкціях до більшості приладів вказано, що відбирати пробу повітря одразу після їжі, куріння або вживання ліків не можна – все це може призвести до завищення показників. Перевищити „пори́г тверезості” можна навіть за ковток кефіру, якщо він залишився на слизистій оболонці ротової порожнини. Тому інспектор, від якого вимагають дотримання інструкції з експлуатації алкометра, має поцікавитися, чи давно ви щось з'їли, вживали ліки, або палили. І, якщо Ваша відповідь свідчить про досить малий термін, інспектор має відстрочити перевірку.
5. Дуже обережним має бути Ваше ставлення до ситуації, коли інспектор ДАІ запрошує Вас на тестування до службового авто. Взимку це мотивується тим, що прилад має низьку температурну межу працездатності – п'ять градусів за Цельсієм нижче нуля. Це насправді так. А влітку він знайде інший привід. Справа у тому, що усі прилади мають два режими роботи – активний та пасивний. В пасивному режимі алкометр починає „всмоктувати” навколишнє повітря. Достатньо у патрульній машині розлити трохи спиртного – і доказова база у наявності.
6. „Сп'янити” прилад можна і при активній пробі – коли водій дує в алкометр крізь мундштук. Достатньо крапнути спиртного всередину мундштука – півпроміле „на додачу” забезпечено. Причому навіть упакований одноразовий мундштук не можна вважати за гарантовано чистий – залити спирт всередину упаковки вдасться і за допомогою шприца. Перед тестуванням кожний алкометр робить контрольний відбір повітря, і, якщо в ньому опиняться пари спирту, прилад „заблокується”. Запросить, щоб при кожному контрольному відборі прилад був поруч із Вами і з встановленим (!) мундштуком.
7. До алкометра може бути підключений друкуючий пристрій. Результат його роботи додається до протоколу як доказ. Перевірте дату та час на алкометрі перед проведенням тестування. Пильнуйте за тим, щоб протокол вимірювань друкувався при Вас і в ньому було вказано той же результат і той же час проби, що їх було показано на екрані приладу. Для чого це потрібно? Щоб виключити ще одну схему махінацій. Виглядає вона таким чином. Алкотестер „продувається” до потрібних показників, без друкування (!) ще до Вашої появи та визнання факту, що позавчора Ви бачили у холодильнику маленьку пляшечку пива. Результат помилкового виміру посилається „на друк”, но при відкритті принтера він стає першим у черзі для друкування. Коли ж ви дуєте удруге, кабель до друкуючого пристрою вже під'єднаний. І – здрастуйте! Друк відбувається за чергою, тобто першим з принтеру виходить помилковий продук. Це вимірювання вам покажуть і запросять підписати. Клієнт готовий – „на блюдечку”.
8. Якщо результати тесту вас не влаштовують, або ви вважаєте що вас намагаються визнати менш тверезими чим ви є, результати перевірки не визнавайте. Таке право вам дане згаданими нормативними документами. Наполягайте на перевірці у нарколога, в цьому є сенс. По-перше, ваша впевненість може відбити у інспектора ДАІ бажання подальшого спілкування, навіщо йому втрачати час. По-друге, медики користуються зовсім іншою методикою перевірки стану водія і, на відміну від інспектора ДАІ, можуть зробити свій висновок: є ознаки вживання алкогольних напоїв, проте в стані алкогольного сп'яніння не знаходиться. А вже законодавство карає водіїв не за сам факт вживання алкоголю, будь це у минулому або сьогодні, а за управління транспортним засобом в стані алкогольного сп'яніння. А різниця в цьому є!

Інформаційний випуск поширюється безкоштовно